

Litteratur

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (2008), rundskriv T-2/09
- Lovkommentar til plandelen av ny plan- og bygningslov (2009), Miljøverndepartementet
- Lov om forbud mot diskriminering pga nedsatt funksjonsevne (2008)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av etnisitet, religion mv. (2013)
- Lov om råd eller anna representasjonsordning i kommunar og fylkeskommunar for menneske med nedsett funksjonsevne m.m. (2005), rundskriv Q-21/2012
- Lov om kommunale og fylkeskommunale eldreråd (2005), rundskriv A-32/2007
- NOU 2001:7 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven
- NOU 2003:14 Bedre kommunal og regional planlegging etter plan- og bygningsloven, andre delutredning
- Ot. prp. nr 32 (2007-2008) Om lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven, herunder plandelen)
- St.meld. nr. 29 (1996-97) Regional planlegging og arealpolitikk
- NOU 2003:19 Makt og demokrati
- Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven, H-2/14
- Om barn og planlegging. Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge i planlegging, rundskriv T-2/08
- Retningslinjer for innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven, rundskriv H-2/14
- Brev av 18. mars 2009 fra Miljøverndepartementet om delegering (planutvalg og barnerepresentant)
- Universell utforming. Begrepsavklaring, rapport, Miljøverndepartementet, T-1468 B/E
- Konsekvensutredninger, Miljøverndepartementet, T-1493
- Kommuneplanprosessen – samfunnsdelen - handlingsdelen, Miljøverndepartementet, T-1492
- Kommuneplanens arealdel, Miljøverndepartementet, T-1491
- Kommunal planstrategi, Miljøverndepartementet, T-1494
- Regional planstrategi, Miljøverndepartementet, T-1495
- Reguleringsplan, Miljøverndepartementet, T-1490
- Planlegging etter plan- og bygningsloven, Miljøverndepartementet, T-1476
- Barn og unge og planlegging etter plan- og bygningsloven, Miljøverndepartementet, T-1513
- Stedsanalyse – innhold og gjennomføring, Miljøverndepartementet, T-986
- Deltakelse og innflytelse - om medvirkning i kommunal planlegging (1992), Miljøverndepartementet, T-862
- Kokebok i folkelig planlegging (1992), Miljøverndepartementet, T-685
- Håndbok i alternative kommunal planlegging, Miljøverndepartementet, T-970
- Planlegging, vern og utbygging - En introduksjon til plan- og bygningsloven. Revidert utgave 2011, hefte 1
- Planlegging og gjennomføring av reguleringsplaner. En oppfølger til heftet Planlegging, vern og utbygging - En introduksjon til plan- og bygningsloven”, hefte 2
- Metode for landskapsanalyse i kommuneplan (2011), Riksantikvaren og Direktoratet for naturforvaltning
- Kreativitet i veg- og transportplanleggingen (2001), Statens vegvesen, håndbok 229

- Rapport fra Verdenskommisjonen om miljø og utvikling (1987): Vår felles fremtid ("Brundtland-rapporten")
- FNs Rio-erklæring om miljø og utvikling (UNCED, 1992), herunder prinsippartikkel 10 UN/ECE-konvensjonen om tilgang til miljøinformasjon, allmennhetens deltakelse i beslutningsprosesser og adgang til klage og domstolsprøving på miljøområdet (Århus-konvensjonen, 1998)
- OECD GOV/PGC(2008)8/REV2, Focus on citizens: Public engagement for better policy and services
- Miljøvernministeriet (2007): Deltagende i general- og detaljplanlagging, Miljøvernforvaltningens anvisninger Isv
- Velferdsministeriet, Agger, A & B. Hoffmann (2008), Borgerne på banen. Håndbok i borgerdeltakelse i lokal byutvikling
- Sveriges Kommunar og Landsting (2007): Fyrstegsprincippet for planering. For hållbara åtgärder i transportsystemet
- Arnstein, S. R. (1969): "A Ladder of Citizen Participation", Journal of The American Planning Association - J AMER PLANN ASSN , vol. 35, no. 4, pp. 216-224
- Asplan Viak rapport (2007): Virker medvirkning virkelig. Evaluering av planmedvirkning i storbyene
- Hagtvedt, B (2012): Tørker demokratiet ut? Om deltakelse som folkestyrets muskel?, UiO, upublisert artikkel skrevet for Miljøverndepartementet
- Higdem, U. (2009): Governance og partnerskap i offentlig planlegging og forvaltning i Norge.
- Lid, I.M. (2012): Likeverdige tilgjengelighet? En drøfting av menneskesyn og funksjonshemming med vekt på etiske problemstillinger knyttet til universell utforming, mangfold og deltakelse, UiO, avhandling
- NFR (2009): Styringsformer i byutvikling: fra deltakelse som aktivum i government til deltakelse som strategi i governance (Program "Demokrati, styring og regionalitet", 16. april 2010; jf. også Kart og Plan 69(2), 113-125.12 s.
- NFR (2011), som ovenfor
- NIBR/Uni Rokkansenteret (2013): Medvirkning med virkning?
- NIBR-rapport 2012:16, Ekne Ruud, M.: Ungdom og lokal samfunnsutvikling, Hvordan involveres ungdom på fylkeskommunalt nivå?
- NIBR 2011:5 Nørve, S.: Medvirkning og tilgjengelighet. Universell utforming og medvirkning som virkemiddel i byggesektoren
- NIBR 2011:1 Schmidt, L., Guttu G. og L C Knudtzon: Medvirkning i planprosesser i Oslo kommune
- Putnam, R.D (2000): Bowling Alone: The Collapse and Revival of American Community
- Vista utredning AS (2011): Medvirkning i plan- og byggeprosesser
- Winsvold, A. og A. Solberg (2009): Modeller for barns medvirkning - en eksempelsamling, Nordisk markering av 20-års dagen for FN's barnekonvensjon, TemaNord 2009:577, Nordisk Ministerråd, København

Tilleggs litteratur, særlig kilder til kap 4:

- Aarsether N. m.fl. red (2012): *Utfordringer for norsk planlegging. Kunnskap-bærekraft-demokrati*
- Andersen, C. (2006): Kulturstafett – Gode historier fra Brøndby Strand. Brøndby kommune
- Aune L., Foss N. og Skåra, (2001): Fellesskap for utvikling, PLA – medvirkning i praksis, Kommuneforlaget.
- Beierle T. C. and J. Cayford (2002): *Democracy in Practice: Public Participation in Environmental Decisions, Resources for the Future*
- Brown Juanita (2005): «*The World Café. Shaping Our Futures Through Conversations that matter.*»
- Christensen, G. & Christensen, S.R. (2006): Etniske minoriteter, frivillig sosialt arbeid og integration. Sosialforskningsinstituttet (www.sfi.dk)
- Dahle, K&Strandbakken, P (red) (1991): Om fremtidsstudier, ProSus Oslo
- Faga, B (2006): *Designing public consensus*. Hoboken: John Wiley & Sons
- Farner, A. 2003: Verksted som verktøy i plan og utviklingsprosesser. *En veileder for prosessledere*. Oslo: Kommuneforlaget.
- Forrester, J (1999): *The deliberative practioner: Encouraging participatory planning process*, Cambridge Mass. Mitt Press
- Forsberg S. (2010) Medborgerdialog i ortsanalys – Ett arbete om værdet av kommunikation tidig i planeringsskedet, Sveriges lantbruksuniversitet Uppsala
- Håndbok i arealplanlegging – Skap bærekraftige lokalsamfunn! (1999)
- Friluftslivets fellesorganisasjon, Friluftsrådernes Landsforbund, Kulturvernets Fellesorganisasjon, Miljøhjemvernet
- Idébanken “SIGNALS local action – success stories in sustainability
- Jungk R. og Müllert N (1986): “Håndbok i fremtidsverksteder.”
- Jungk R. (1988): «*Modets princip. Stridsskrift mod resignationen*»
- Karlsen, J.E. & Øverland, E.F. (2010): CARPE FUTURUM. Kunsten om å forberede seg på fremtiden, Cappelen Damm Akademisk forlag
- Kjønnspektiv i planlegging – en veileder, Kvinneuniversitetet i nord
- Læssøe Jeppe(2006): «*12 veier til folkelig deltakelse*» i Stiftelsen Idébanken «Synlige mål synlige skritt»
- NIBR 2011:19 Ekne Ruud, M. og G M Vestby, Utviklingen av Søndre Nordstrand. Deltagelse og medvirkning fra innbyggerne
- NIBR 2011:9 Vanberg, V, Senterutvikling mot 2020
- Paaby K. (2011): «*The future scenario workshop. Learning for democracy*» i Stiftelsen
- Quist, J., & P. Vergragt (2006) Past future of backcasting: the shift to stakeholder participation and a proposal for a methodological framework, *Futures*, vol 38:1027-1045
- Sabaté, X (2008). “Participació ciutadana i ordenació del paisatge: el cas de Catalunya”, *Mètode. Revista de Difusió de la Investigació* 58, p. 78-85.
- Statusrapport kvarterløft Brandby Strand 2007. Brandby kommune